

estadants, aquells treballadors que giraven el mànc de la comporta i del contrapès, els que vigilaven voltímetres, amperímetres i corretges, apuntaven a la pissarra, treballaven renovant el pacte de l'home amb la natura, domesticant la força de l'aigua per fer treballar centenars de màquines i milers d'obreres i obrers. Eren els nostres besavis, avis i fins i tot els nostres pares. Mereixen, doncs, un homenatge coral com el que tenim a les mans, i calia dedicar-lo a una mare, com a origen també del que som i del que podem arribar a ser, amb l'ajut de l'aigua, que esdevé el símbol universal de la vida i el motor de progrés més preuat i, tristament, més menystingut alhora.

Rosa Maria Gil

Unes històries incorrectes

XUCU-PA
Només ho sel·la.
 Origami Produccions, 2003

Xucu-pa és una formació de sis músics que «se sel·len tant a un conjunt com un pollastre a una tita *carnelloses*», com diuen ells mateixos. Fa vint-i-dos anys que volten, però s'han prodirat molt poc. El seu marc natural d'actuació és Olot i les comarques de Girona, però puntualitzen que el seu hàbitat d'influència no passa del menjador de

casa seva. Es defineixen com a representants del «rock bacó olotí», malgrat que no tenen precursors ni seguidors coneguts, ni hi ha ningú que expliqui històries com les seves. Són en Carlus Fontfreda (guitarra i veu), en Ton Torné (guitarra i veu), en Pam Vila (baix i veu), en Mon Vilanova (bateria), en Jaume Dorca (saxo i veu) i en Jordi Sabater (teclats), i toquen només pel plaer de passar-s'ho bé. I prou. D'animalades en diuen moltes i, quan canten, encara més, perquè han tingut temps de rumiar-les.

Aquesta primavera, Xucu-pa ha tret al mercat un CD de tapes dures amb el títol *Només ho sel·la* —els d'Olot ho diem així, quan ens ho sembla—. Fins ara, havien editat un *Disco Mut*, que era un llibret il·lustrat dels seus primers textos (1985); *Ja estem en ànta*, una casset amb sis cançons (1987); *Sardines Bordes* (1992), un CD i casset amb onze cançons, i han col·laborat en els CD *5 Anys de Rock a Girona* (1994), *Fin de Cèltas* (1995) i *Cançons d'Olot* (2001). Publicat pel segell

Origami Produccions, *Només ho sel·la* té una portada molt suggerent d'en Pitu Creus i en Marcel Dalmau que «ho sel·la ben bé», i defineix sense equívocs l'esperit del grup i el contingut de les seves lletres.

Les històries que expliquen són incorrectes formalment i políticament, però estan expressades sense cap prejudici. Tampoc no tenen malícia, malgrat un embolcall de falsa crítica casolana, perquè els seus temes estan permanentment de moda. Toquen segons un esquema musical de rock àcrata, com els surt de l'ànima, mentre els quadri la rima, més anàrquica encara. S'expressen amb una franquesa tan rotunda que les seves peces causen una hilaritat gairebé permanent; primer, per l'ocurrència i una descripció sorprenent de les situacions, però també, per la quotidianitat de les accions. Tot això, amant amb una extraordinària dosi d'escatologia i volguda irreverència. Amb el llenguatge propi —gairebé exclusiu— d'Olot i la Garrotxa, parlen de la condició dels *rodriques* a l'estiu, de la seva particular visió sobre la higiene i les relacions de parella —relacions sexuals, volem dir—, del pas del temps i la decrepitud progressiva, o de l'atractiu que tenen els cossos lletjos —els seus—. Qüestions ben domèstiques, al cap i a la fi... Encara que a alguns no els ho sel·li.

Joan Oller

Un llibre engrescador i necessari

DIVERSOS AUTORS.
L'Aulet,
una reflexió educativa.
 CEIP L'Aulet.
 Celrà, 2002.

Són força les escoles que a casa nostra aprofiten alguna data cronològica per escriure sobre la seva escola. Que si fan cent anys de l'obertura de l'escola, que si fa cinquanta anys de l'edifici escolar, etc. Els de l'escola pública de Celrà han aprofitat que fa 25 anys estrenaven edifici per publicar un esplèndid llibre intítulat *L'Aulet, una reflexió educativa*.

Es tracta d'un llibre col·lectiu amb escrits de moltes persones: mestres, alumnes i pares, actuals i antics, dels que ja són fora de l'escola. Un llibre ben imprès i millor escrit que convidi a la lectura. Una lectura que de cap manera es converteix a assabentar-se d'una relació cronològica dels fets que hi han passat aquests darrers 25 anys.

El que cal tenir present a l'hora de llegir el llibre, perquè aquest llibre s'ha de llegir i no pas fullejar, és el subtítol: «Una reflexió educativa». Per tant, no solament s'hi desglossen a grans trets les grans etapes d'aquest darrer quart de segle —els inicis, la transició, la dècada dels vuitanta, etc.—, sinó que, i això és més important, hi podem

NADAL, Joaquim. *Emilio Grahit y Papell; memorias de un alcalde gerundense*. Girona: Ajuntament / Institut d'Estudis Gironins / Patronat Francesc Eiximenis, 2003. 216 p.

NADAL, Joaquim; OLIVERAS, Josep M. *La Catedral de Girona*. Barcelona: Lunweg, 2003. 269 p.

NOGUÉ I PUIGVERT, Pep. *La cuina de l'arròs de Pals. De l'Orient a l'Empordà*. Valls: Cossetània, 2003. 205 p.

OLIVER, Xavier. *El parc natural de la zona volcànica de la Garrotxa*. Olot: Llibres de Batet, 2003. 72 p.

OLLER, Joan. *Espai natural de l'Alta Garrotxa. Guia del patrimoni històric i cultural*. Olot: Llibres de Batet, 2002. 59 p.

PAGESPETIT I BLANCAFORT, Lluís. *111 fonts del Montseny i molts indrets per descobrir*. Sant Vicenç de Castellet: El Farell, 2003, 141 p.

PARAREDA, Albert. *Via fora, lladres!* Barcelona: Barcanova, 2003. 222 p.

PARAROLS, Francesc. *Un català a l'Exèrcit Roig*. Girona: CCG, 2002. 207 p.

PARERA I COLL, Baltasar. *L'arròs de Pals. Del camp a la cassola*. Palafrugell: Edicions Baix Empordà, 2003. 171 p.

PEIDRÓ I RAMI, Eliseu. *Arquitectura romànica religiosa de la Selva*. Barcelona: Unió Excursionista de Catalunya de Sants, 2003. 89 p.

PLA, Xavier; AGUILÓ, Anna. *La Poètica de la banalitat: actes de la Jornada d'estudi cinquanta anys d'El carrer estret*. Girona: Universitat de Girona, 2003. 69 p.

PUIG, Irene de. *Persensar: percebre, sentir i pensar*. Vic/Girona/Barcelona: Eumo / Universitat de Girona / Grup IREF, 2003. 335 p.

llegir les idees pedagògiques de fons que varen ser el motor d'un determinat estil de fer escola. Les assemblees, les sortides, etc. no es feien perquè sí, no eren per fer bonic, per mantenir l'anomenada d'escola renovadora. No. El que es feia a l'escola responia a uns plantejaments pedagògics, a una voluntat d'actuar d'una determinada manera, fruit del convenciment de bona part dels seus mestres, i al davant de tot, Antoni Domènec. Es pretenia la corresponsabilització de tots els implicats en la vida de l'escola.

Per això el llibre acaba amb un article que no sovinteja en altres publicacions d'aniversari. El text «Lectura pedagògica del projecte» és de Xavier Besalú i no pot ser més explícit. L'Aulet és un «projecte pedagògic» concret i des d'aquesta concepció han de ser llegides les pàgines del llibre.

A mesura que el llegia anava veient el seu contingut pedagògic i pensava que podria ser un bon text de lectura per a aquelles persones joves que volen ser mestres, i ¿per què no? també per als pedagogs i educadors socials. Ep! i si algun *profe* el vol llegir, segur que li farà bé. És un llibre que explica una manera de fer escola que respon a teories pedagògiques concretes. Et permet de veure com es realitza a la pràctica allò que a vega-

des se'ns ha explicat a classe. Posats a demanar m'ha recat que només s'hagi cenyit als darrers 25 anys, perquè el projecte ve d'abans; té una història més llarga.

Salomó Marquès

Una síntesi actualitzada i eficaç

DIVERSOS AUTORS.

Història del Gironès.

(Història de les comarques gironines, volum III)
Diputació de Girona, 2002. 902 pàg.

La *Història del Gironès* és el tercer volum d'una ambiciosa història comarcal que pretén, en un temps determinat, posar a l'abast de tots nosaltres la història global de les comarques gironines.

El llibre és, com els ja publicats i els que s'estan preparant, un treball d'equip fet amb les idees molt clares, circumstància que voldríem destacar i que fa d'aquesta col·lecció un

cas atípic i rar que per si mateix serviria per deixar de banda la polèmica generada —i que reneix en cada nou volum— sobre si calia i si era metodològicament correcte fer una història comarcal, i fins i tot acceptant-ho, si era escaient fer-la d'una comarca tan poc natural, tan moderna i amb tan poca entitat geogràfica i «històrica» com el Gironès. El fet d'encarregar-ne la direcció i execució al que podríem anomenar segona generació d'historiadors sortits de les aules de l'antic Col·legi Universitari i de la Universitat de Girona —una generació jove però amb un treball de recerca important al seu darrere i que ocupa càrrecs diversos com a docents i investigadors de la mateixa universitat, en l'ensenyament secundari, al capdavant d'arxius, com a tècnics de cultura o en altres tasques ben diverses— és no solament coratjós, sinó fantàstic, ja que els ha ofert la possibilitat d'escriure la *seua* història, de recrear una síntesi entenedora i eficaç, i trenca la tradició de deixar en mans d'autors de més edat, amb més bagatge i anys al seu darrere, les obres de síntesi. Aquest és el gran mèrit de la col·lecció.

Tal com s'estructura l'obra, cada etapa històrica ha estat encomanada a un o uns responsables que han tingut cura d'encarregar uns apunts detallats i monogràfics a altres historiadors de